

ΘΕΜΑ ΠΕΜΠΤΟ

Ζωή νέων, ψυχαγωγία και μέσα επικοινωνίας

Μαθήματα 13-24

Σ' αυτή την ενότητα θα μάθεις να δίνεις και να παίρνεις πληροφορίες σχετικά με:

- ▣ τις αγορές ρούχων και το ντύσιμο
- ▣ τον αθλητισμό και τα είδη των αθλημάτων
- ▣ τρόπους ψυχαγωγίας που αφορούν τις καλές τέχνες (μουσική, θέατρο, κινηματογράφο, ζωγραφική, γλυπτική)
- ▣ σύγχρονες διάσημες προσωπικότητες ελληνικής καταγωγής από τον χώρο της επιστήμης, της τέχνης, του αθλητισμού και των γραμμάτων
- ▣ τα μέσα επικοινωνίας (ραδιόφωνο, τηλεόραση, τύπο)
- ▣ σύγχρονα γεγονότα, κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα

Επίσης θα μάθεις για:

- τα είδη των προτάσεων και τους συνδέσμους
- τις λεκτικές πράξεις
- μερικά ακόμη ρήματα β' συζυγίας - β' τάξης
- ό,τι αφορά την παραγωγή λέξεων
- μερικά ακόμη ανώμαλα ρήματα
- τα ανώμαλα παραθετικά των επιθέτων
- τα είδη των κειμένων
- τα προπαροξύτονα αρσενικά σε -ος
- τα ισοσύλλαβα θηλυκά σε -α και -η
- τα ουδέτερα ουσιαστικά σε -ος και -μα

Η έρευνα έδειξε ότι...

Η ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

Μαθητική έρευνα παρουσιάζει τα μυστικά της αγοράς και τις κατηγορίες των καταναλωτών.

Μαθητές του 14ου Γυμνασίου Θεσσαλονίκης παρουσίασαν μια πρωτότυπη έρευνα για τα «μυστικά της αγοράς», που θα τη ζήλευαν και οι πιο έμπειροι επιστημονικοί ερευνητές. Οι μαθητές μελέτησαν Ιστορία, Φιλοσοφία και Ψυχολογία καθώς και οικονομικά, εμπορικά και κοινωνικά θέματα. Μελέτησαν από κοντά την καθημερινή ζωή του σύγχρονου καταναλωτή κι έβγαλαν συμπεράσματα για την αγορά και τα μυστικά της από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

Στην έρευνα οι μαθητές εκφράζουν τους φόβους τους για τον ψυχρό σύγχρονο τρόπο ζωής, που απομακρύνει τον έναν άνθρωπο από τον άλλο. Οι πωλήσεις από απόσταση μέσω τηλεόρασης ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είναι συνηθισμένο φαινόμενο. Ακόμα και το μπακάλικο της γειτονιάς έχει αντικατασταθεί από την υπηρεσία παράδοσης στο σπίτι, ενώ το σουπερμάρκετ έγινε πια «τρόπος διασκέδασης» για αρκετούς.

Η έρευνα επίσης έδειξε ότι μερικές μεγάλες γιορτές, όπως τα Χριστούγεννα, η γιορτή της μητέρας, η γιορτή του πατέρα, η γιορτή του Αγίου Βαλεντίνου και άλλες, έχουν πια χάσει την πραγματική τους αξία και γίνονται αγώνες καταναλωτισμού.

Σε κάθε γωνιά των μεγαλουπόλεων ξεφυτρώνουν καταστήματα του ενός ευρώ, κατά το αμερικάνικο πρότυπο των “one dollar store”, που εκμεταλλεύονται τη manía των καταναλωτών να γεμίζουν τα καλάθια με προϊόντα εντελώς άχρηστα, επειδή είναι φτηνά.

Μια άλλη παγίδα για τον καταναλωτή είναι η μόδα, που σου ζητάει κάθε χρόνο να πετάξεις τα περσινά σου φορέματα και παπούτσια, γιατί έχουν απλώς ... λάθος σχήμα ή χρώμα. Φέτος στη μόδα είναι τα μυτερά παπούτσια, οι πολύ μικρές τσάντες και τα ροζ χρώματα. Πρέπει να είναι κανείς πολύ γενναίος, για να αγνοήσει τις απαιτήσεις της μόδας.

Τέλος, ανάλογα με τα ψώνια και τη συμπεριφορά των καταναλωτών στα μεγάλα σουπερμάρκετ, οι μαθητές κατέγραψαν πέντε κατηγορίες καταναλωτών:

Πώς να αποφύγετε τα προβλήματα στις αγορές σας**...και τι μπορείτε να κάνετε, όταν κάτι δεν πάει καλά** **Οι μανιακοί**

Είναι οι άνθρωποι που ξέρουν τα πάντα, τις διάφορες κατηγορίες των προϊόντων, ποια καταστήματα προσφέρουν καλύτερες τιμές, σε ποιο διάδρομο βρίσκεται το κάθε προϊόν, ακόμα και τα ονόματα των υπαλλήλων. Καταλαβαίνουν τις παγίδες και συμβουλεύουν τους άσχετους.

 Οι άσχετοι

Είναι οι αγοραστές που δεν γνωρίζουν τίποτε. Βρέθηκαν τυχαία εκεί ή τους έστειλαν και ρωτούν διαρκώς τους υπαλλήλους. Κοντοστέκονται σχεδόν μπροστά σε όλα τα ράφια και βλέπουν τα προϊόντα σαν να είναι εξωγήινοι. Είναι οι πελάτες που χρειάζονται ξεναγό, για να μην μπερδευτούν στους διαδρόμους.

 Οι οικογενειάρχες

Διακρίνονται από το καρότσι τους που είναι γεμάτο πάνες, γιαούρτια, κρέμες και κρέατα. Παρασύρονται από τις ανάγκες της οικογένειας, γι' αυτό πληρώνουν με χαρτονομίσματα των 100 Ευρώ.

 Οι εργένηδες

Κουβαλούν τα ψώνια σε καλάθι, που συνήθως περιλαμβάνουν έτοιμα φαγητά και σούπες σε φακελάκια, ενώ κοιτάζουν με έκπληξη τα καρότσια των παντρεμένων.

 Οι χλιδάτοι

Σπάνια ψωνίζουν στα σουπερμάρκετ, αλλά, όταν βρεθούν εκεί, ξεχωρίζουν από τα προϊόντα που επιλέγουν: κινέζικα, σούσι, τάκος, σολομό, αφρόλουτρα με γάλα, αβοκάντο και παπάγια. Δεν πλησιάζουν ποτέ τις εκπτώσεις, ενώ πληρώνουν με χαρτονομίσματα των διακοσίων ευρώ ή με χρυσές κάρτες.

η περσινή μόδα
 η φετινή μόδα
 η τελευταία λέξη της μόδας
 τα δικαιώματα του καταναλωτή
 η μέρα του καταναλωτή
 η προστασία του καταναλωτή
 η εκμετάλλευση του καταναλωτή
 η φωνή του καταναλωτή
 το συμφέρον του καταναλωτή
 η έξυπνη αγορά
 η αλυσίδα καταστημάτων
 το ταμείο αλλαγών
 η συσκευασία δώρου

το κατάστημα, το μαγαζί,
 το πολυκατάστημα
 η υπεραγορά, το σούπερμαρκετ
 το περίπτερο
 το κατάστημα δώρων
 το κατάστημα αθλητικών ειδών
 το κατάστημα γυναικείων ειδών
 το τμήμα ανδρικών ειδών
 το κατάστημα καλλυντικών
 το κατάστημα δίσκων
 οι ώρες λειτουργίας
 η βιτρίνα

ακριβός, ακριβή, ακριβό
 φτηνός, φτηνή, φτηνό
 γρήγορος, γρήγορη, γρήγορο
 βιαστικός, βιαστική, βιαστικό
 κερδοφόρος, κερδοφόρα, κερδοφόρο
 συμφέρων, συμφέρουσα, συμφέρον
 οικονομικός, οικονομική, οικονομικό

η τιμή
 οι εκπτώσεις
 η προσφορά
 το ταμείο
 η απόδειξη
 τα ρέστα
 ο λογαριασμός
 ο κατάλογος
 οι πληροφορίες
 η παραγγελία
 το παράπονο

το χαρτζιλίκι
 πληρώνω με κάρτα
 πληρώνω μετρητοίς
 πληρώνω με μετρητά
 πληρώνω με δόσεις
 πληρώνω με επιταγή
 πληρώνω τόκους

καταναλώνω
 αγοράζω
 ψωνίζω
 επιλέγω
 αποφασίζω
 πληρώνω
 χρειάζομαι
 παρασύρομαι
 χρεώνομαι
 δανείζομαι

A. Απάντησε στις παρακάτω ερωτήσεις.

1. Ποιο είναι το θέμα της έρευνας των μαθητών;
2. Ποιους φόβους εκφράζουν οι μαθητές στην έρευνά τους;
3. Τι ακριβώς συμβαίνει με μερικές μεγάλες γιορτές;
4. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των μανιακών καταναλωτών;
5. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των χλιδατών καταναλωτών;
6. Σε ποια κατηγορία καταναλωτών νομίζεις ότι ανήκεις και γιατί;

B. Μίλησε στην τάξη για το χαρτζιλίκι και τις αγορές σου.

1. Πόσο χαρτζιλίκι παίρνεις και κάθε πότε;
2. Πώς το ξοδεύεις συνήθως;
3. Πότε ήταν η τελευταία φορά που πήγες για ψώνια; Τι αγόρασες;
4. Πιστεύεις ότι είναι καλό πράγμα να κάνεις οικονομία; Γιατί;
5. Τι θα αγόραζες, αν έπαιρνες περισσότερα χρήματα;
6. Συμφωνείς ότι το πολύ χαρτζιλίκι μπορεί να σε κάνει σπάταλο;

Πρόσεξε το λεξιλόγιο.

αγορά		καταναλώνω	
αγοράζω	κρεαταγορά	κατανάλωση	υπερκατανάλωση
αγοραστής	λαχαναγορά	καταναλωτής	υπερκαταναλωτικός
αγοραστικός	ψαραγορά	καταναλωτικός	υπερκαταναλώνω
Αγορανομία	φρουταγορά	καταναλώσιμος	αντικαταναλωτικός

Γ. Δες τις εικόνες και πες τι αγόρασαν με το χαρτζιλίκι τους.

Δ. Πες μερικά είδη που μπορείς να ψωνίσεις στο κάθε μέρος;

- περίπτερο
- σουπερμάρκετ
- εμπορικό κέντρο
- μανάβικο
- κατάστημα καλλυντικών
- υπαίθρια αγορά
- παντοπωλείο
- πολυκατάστημα
- λαϊκή αγορά

Ε. Πες πού πρέπει να πάω, για να αγοράσω τα παρακάτω.

ΣΤ. Τι τιμή έχει το καθένα;

4,00 ευρώ

44,50 ευρώ

14,50 ευρώ

104 ευρώ

34,00 ευρώ

7,00 ευρώ

37 ευρώ

17 ευρώ

17.500 ευρώ

444 ευρώ

Ζ. Εξήγησε με δικά σου λόγια τις παρακάτω λέξεις/φράσεις.

- το χαρτζιλίκι
- ο πωλητής
- τα μηνιαία έξοδα
- οι εκπώσεις
- η υπερκατανάλωση ζάχαρης
- η τιμή
- το ταμείο
- οι απαιτήσεις της μόδας
- το πολυκατάστημα
- τα προϊόντα
- ο προσωπικός σύμβουλος αγορών
- τα προσωπικά μου έξοδα
- οι οικονομικές αγορές
- ο καταναλωτής
- ο σπάταλος
- η απόδειξη

Η. Λέμε με ποια λέξη της δεύτερης στήλης ταιριάζει κάθε λέξη της πρώτης στήλης.

α

1. οι χειμερινές
2. το γωνιακό
3. η ελληνική
4. οι τιμές της
5. πολλά καταναλωτικά
6. η άσκοπη

β

- α. ζαχαροπλασείο
- β. ψηταριά
- γ. ψαραγοράς
- δ. εκπώσεις
- ε. σπατάλη
- στ. προϊόντα

Είδη προτάσεων-Σύνδεσμοι

α. Ειδικές προτάσεις

Πάνε με τα ρήματα: λέω, πιστεύω, νομίζω, ξέρω, αισθάνομαι, υποστηρίζω, δείχνω κ.α.
Εισάγονται και με τους συνδέσμους **ότι**, **πως** και **που**:

- Η έρευνα έδειξε **ότι** πολλές μεγάλες γιορτές έχασαν το νόημά τους και έγιναν αγώνας καταναλωτισμού.
- Οι μαθητές υποστήριξαν **ότι** οι αγοραστές χωρίζονται σε διάφορες κατηγορίες.

β. Χρονικές προτάσεις

Οι χρονικές προτάσεις εισάγονται με τους συνδέσμους: **όταν**, **πριν**, **προτού**, **αφού**, **αφότου**, **ώσπου**, **ενώ**, **καθώς**, **όποτε**, **οπότε**, **μόλις**, **μόλις που**, **εφόσον**, **μέχρι που**, **μέχρι να**, **ώσπου να**

- **Όταν** πηγαίνω για ψώνια, συνήθως προσέχω τι αγοράζω.
- **Προτού** έρθεις, πάρε με τηλέφωνο. • Πάρε με τηλέφωνο, **μόλις** έρθεις

γ. Αιτιολογικές προτάσεις

Οι αιτιολογικές προτάσεις εισάγονται με τους συνδέσμους: **γιατί**, **διότι**, **καθώς**, **επειδή**, **εφόσον**, **αφού**, **μια και**

- Δεν αγοράσαμε τίποτα, **επειδή** όλα ήταν ακριβά.

δ. Εναντιωματικές προτάσεις

Εισάγονται με τους εξής συνδέσμους και μόρια: **αν και**, **μολονότι**, **μόλο που**, **παρόλο που ενώ**, **και ας**, **ας**

- Δεν ψωνίσαμε τίποτα, **αν και** οι τιμές ήταν λογικές.

ε. Οι παραχωρητικές προτάσεις

Αυτές εισάγονται με τις παρακάτω λέξεις: **και αν**, **και να**

- **Μολονότι** είχα λεφτά, δεν αγόρασα τίποτα από εκείνο το κατάστημα.

στ. Τελικές προτάσεις

Εισάγονται με τους συνδέσμους: **για να**, **να**

- Η Κατερίνα έφυγε νωρίς, **για να** τον προλάβει. • Πήγε **να** φέρει γλυκά.

ζ. Αποτελεσματικές προτάσεις

Εισάγονται με τους συνδέσμους: **που**, **ώστε**

- Μίλησέ της, έτσι **που** να καταλάβει.

η. Τροπικές προτάσεις

Εισάγονται με τους συνδέσμους: **όπως**, **σαν**, **καθώς**

- **Όπως** έστρωσες θα κοιμηθείς.